

СТАНОВИЩЕ

от: проф. д-р Милен Иванов Балтов,

член на научното жури въз основа на Заповед на ректора на
Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас № УД 48/ 8.03.2021 г.
и определен за автор на становище, съгласно решение на научното
жури, взето на първо заседание в процедурата за защита на
докторска дисертация на тема:

„Икономически риск при морски инциденти за българския черноморски
туристически продукт“,

с автор: Яна Вангелова Вангелова,

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в
професионално направление 3.7. Администрация и управление,
докторска програма „Организация и управление на производството
(индустрия)“ на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас

I. Обща информация

Докторант Яна Вангелова Вангелова завършва редовното си обучение като бакалавър по спец. Маркетинг, и като магистър по спец. Международен бизнес в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас. По-късно получава и ОКС „Магистър“ по спец. Управление на туризма в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас. През годините на следването и докторантурата си работи в търговски фирми, била е два мандата председател на Национално представителство на студентските съвети в Република България, заместник-председател на Консултативен съвет към Националната агенция по оценяване и акредитация, член на Борд на директорите на „Студентски столове и общежития“ ЕАД, понастоящем е мениджър връзки с обществеността в „Лидер технолоджис“ ЕООД. Компетенциите ѝ са както с анализаторски, така и с активно изпълнение на функции в бизнеса. В рамките на докторантурата практикува като хонорован асистент в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас със семинарни занятия по дисциплината по дисциплината „Международни икономически отношения“.

По време на обучението си в докторантурата, Яна Вангелова е изпълнила всички учебни задължения, като е положила успешно заложените в

индивидуалния ѝ план за работа изпити. Темата на дисертационния ѝ труд, с която е зачислена и отчислена с право на защита от Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас е „Икономически риск при морски инциденти за българския черноморски туристически продукт“.

II. Обща оценка и преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Яна Вангелова разглежда една изключително актуална тематика – прилагането на надеждни методи за оценка на икономическия риск, както и превенция за минимизирането на последиците от възникването му, могат да доведат до предотвратяване опасностите от морски инциденти, а в резултат това да доведе до развитие на туристическия сектор в региона. Целта и задачите на дисертацията са коректно изведени и са предпоставка за доказване на правилно поставената теза. Целта е да се изяснят и конкретизират механизмите за откриване на съвременния икономически риск при морски инциденти за българския черноморски туристически продукт. Предметът и обектът на изследването са ясно дефинирани, а в методите на теренното изследване преобладават анкетата и интервюто. Предмет на изследване е проблематиката свързана с влиянието на морските инциденти върху туристическия продукт и необходимостта от предварителни оценки на риска с цел предотвратяване и най-адекватни реакции. Обект на изследването е икономическият риск при инциденти за българския черноморски туристически продукт. Тезата на дисертационния труд е, че съществува икономически риск за българския черноморски туристически продукт в следствие на морски инциденти.

Общият обем е 164 страници изложение, структурирано във въведение, три глави, заключение, списък на използваната литература и приложения, едно от които е анкетната карта, използвана в изследването. Библиографията включва 102 източника на кирилица и латиница, от които 94 литературни. Прегледът на използваната литература показва, че докторантът е извършил задълбочен литературен обзор по проблематиката на дисертацията. Приложени са Декларация за съответствие на дисертационния труд с изискванията на чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ и Декларация за оригиналност.

В теоретичната част на дисертационния труд са изведени елементи с фундаментален характер и подплатява основните насоки, в които ще се развие изследването. В нея са дискутирани понятието "икономически риск", управлението на риска и методи за управление на риска, направен е аналитичен теоретичен преглед на термина "туристически продукт" и конкретно на морския туристически продукт. Интересен е теоретичния разбор на понятието "морски инциденти", касаещо използването на водните басейни и най-честите морските инциденти.

За набиране на необходимите данни, докторантът е направил анкетно проучване сред специалисти, находящи се на територията на българското Черноморие и активно занимаващи се в областта на туризма. Извадката не е

представителна за цялостна картина на всички проблеми в сектора, но е допълнена от макроданни за развитието на туристическия сектор в България.

В заключението на дисертационния труд е направено последователно доказване на подчинените хипотези, с което осигурява вярността на тезата на дисертационния труд. Идентифицирани са възможностите за контрол или елиминиране на риска – обща работа на страните от черноморския регион, следене на информация от достоверни източници и обучение на персонал в рамките на туристическата организация и застраховане на бизнеса. Открити са основните тенденции чрез анализ на стойности на показателите за икономически риск при морски инциденти за българския черноморски туристически продукт.

III. Оценка на приносите в дисертационния труд и на минималните национални изисквания

Представената в автореферата справка за приносите реално отразява работата и постигнатите резултати в дисертационния труд. Те са свързани с разработената и апробирана система за управление на икономически риск при черноморски туристически продукт на България, моделът за отразяване на морските инциденти върху икономическото състояние на населението, ситуирано на черноморската акватория. Доказва се нуждата не само изобщо от обучение, но и от повишаване на знанията по управлението на икономически риск, не само на служителите, а най-вече на топмениджърите, тъй като именно от тях зависи наемането на знаещи, можещи и мотивирани сътрудници.

Кандидатът Яна Вангелова изцяло отговаря на националните минимални изисквания съотнесени към онс «доктор» в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, като по група показатели Г нейният резултат е 43,5 т. при минимално изискуеми 30 т. Резултатът ѝ се получава от две самостоятелни статии и пет статии и доклади в съавторство.

IV. Въпроси и препоръки по дисертационния труд

Конкретните въпроси към докторанта са:

- Посочете стратегически документи в Европейския съюз свързани с морската политика и синята икономика?

- С които други елементи на синия растеж могат да са свързани проблемите на икономическия риск за морския туризъм?

Препоръката към докторанта е при практическото изследване да се потърсят аналози за най-добри практики. Част от цитираните публикации не са разписани в общопризнатия формат. В същото време, интересът към темата за морския туризъм като част от синята икономика е предпоставка за бъдещи участия на докторанта в международни проекти и изследвания, както и за публикации в международни издания.

V. Автореферат и публикации по дисертационния труд

Авторефератът отговаря на изискванията и е издържан в структурно отношение, отразявайки логиката и дълбочината на дисертационния труд.

Използваните публикации са седем, от които шест статии и един доклад, от които две са самостоятелни, а пет публикациите в съавторство. Те директно отразяват ключови моменти в изследването и са свързани с част от приносите.

Заклучение

Дисертационният труд изцяло отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и на частта от правилниците на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

С убеденост давам **положителна оценка на дисертационния труд** на тема „Икономически риск при морски инциденти за българския черноморски туристически продукт“ и препоръчвам на колегите, уважаеми членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен «доктор» на **Яна Вангелова Вангелова**.

5.04.2021 г.
гр. Бургас

Изготвил становището:
Подпис заличен
Чл.2 от ЗЗЛД
/проф. д-р Милен Балтов/